

Institut
d'Estudis
Catalans

IECentanys19072007

Programa general
del Centenari de
l'Institut d'Estudis Catalans

IECentanys19072007

Programa general
del Centenari de
l'Institut d'Estudis Catalans

ÍNDEX

5 Presentació

7 L'Institut d'Estudis Catalans,
l'acadèmia nacional de les ciències
i les humanitats

Programa d'actes

8 Actes institucionals

20 Història

30 Llengua

42 Ciències Socials

52 Ciències i Tecnologia

62 Ciències Biològiques

72 **Crònica d'un segle**

83 Comissions del Centenari

85 Crèdits

190720

Per a una institució ben arrelada i eficient, complir cent anys no és pas un testimoni de senectut, sinó una prova d'adaptació als canvis, de creixement de les estructures internes, d'experiència en la gestió de comeses i de conjuntures, i de pervivència de la seva funció. Celebrar un segle d'existència, en aquest cas, és un motiu de reflexió i de joia.

L'Institut d'Estudis Catalans va ser creat el 18 de juny de 1907 per un acord de la Diputació de Barcelona. Enric Prat de la Riba en fou l'impulsor principal. La nova acadèmia va ser, doncs, una creació important de l'entorn de 1906, del període de transició del Modernisme al Noucentisme.

Atès que a la tardor d'aquell any es reuní a Barcelona el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, un esdeveniment estretament vinculat amb la creació de l'Institut, la institució ha decidit avançar a l'octubre de 2006 l'obertura del centenari.

Quin és el rerefons de l'esdeveniment? L'Institut ha considerat adient esmerçar els suports financers dels patrocinadors i l'atenció dels mitjans de comunicació a assolir determinats objectius, entre els quals cal destacar els següents:

1. Analitzar el procés de modernització científica i cultural experimentat pels Països Catalans al llarg del segle xx, tot copsant el paper que hi ha tingut l'Institut.

2. Refermar el seu compromís amb la defensa, el desenvolupament i la difusió de la llengua i la cultura catalanes.

3. Prospeectar el futur immediat de les ciències experimentals i humanes.

4. Reflexionar sobre les tasques que han de realitzar les acadèmies durant el segle xxi, davant el procés de globalització

cultural i d'acceleració de la producció i difusió dels coneixements.

5. Obrir les portes de l'Institut al conjunt de la societat catalana, per tal que en pugui conèixer l'estructura interna, la història i els serveis que ofereix.

Per arribar a aquestes metes, l'Institut ha programat un ampli conjunt d'actes, que es perllongaran fins a la darreria de 2007. Durant aquests setze mesos —com podreu comprovar al programa general— els cicles de conferències, els congressos i les presentacions de publicacions específiques s'alternaran amb exposicions, concerts i altres iniciatives d'àmplia projecció social. En aquest desplegament participaran les cinc seccions, les vint-i-sis societats filials i les cinc seus territorials de l'Institut.

Tots els actes del Centenari no dimanen pas de la nostàlgia ni de l'autocomplaença, sinó de la ferma convicció que institucions com la nostra tenen futur, per tal com les acadèmies continuen realitzant unes tasques específiques i insubstituïbles. Voldríem que els esforços i els recursos esmerçats en aquesta celebració servissin tant per a refermar els vincles entre el conjunt de la societat catalana i l'Institut, com per a obrir un procés de reflexió sobre els canvis que ha de fer i els instruments que ha d'emprar per a continuar promovent, defensant i difonent la llengua i la cultura catalanes al segle xxi, que ja no podran ser els de la centúria passada.

Antoni Riera i Melis
President de la Comissió Executiva
del Centenari de l'IEC

072007

L'Institut d'Estudis Catalans, l'acadèmia nacional de les ciències i les humanitats

L'Institut d'Estudis Catalans, fundat i ampliat per iniciativa d'Enric Prat de la Riba, segons els acords de la Diputació de Barcelona del 18 de juny de 1907 i del 14 de febrer de 1911, és una corporació acadèmica, científica i cultural que té per objecte tant l'alta recerca científica com el conreu i la difusió de tots els camps de la cultura catalana. Així ho avala la normativa legal que empara l'existència de la institució, que recull la lletra i l'esperit dels acords fundacionals.

L'Institut és, doncs, l'acadèmia nacional de les terres de parla catalana, àmbit territorial reconegut expressament en el Reial decret 3118/1976, del 26 de novembre (article 1). La corporació té la seu principal a Barcelona, a l'edifici històric de la Casa de Convalescència, i ha establert seus territorials a Alacant, Castelló, Lleida i Perpinyà. Tot això no és obstacle perquè, ja des dels inicis, l'Institut d'Estudis Catalans assumís una vocació de projecció exterior —l'any 1922 fou admès com a membre de la Unió Acadèmica Internacional— definida amb la voluntat fundacional de «l'obertura al món europeu».

Actualment, l'Institut està estructurat en cinc seccions: la Històrico-Arqueològica, la de Ciències Biològiques, la de Ciències i Tecnologia, la Filològica i la de Filosofia i Ciències Socials, integrades per un total de 122 membres numeraris, 52 d'emèrits i 56 de corresponents. Adscrites a les seccions, l'Institut acull 26 societats filials, amb 8.298 membres registrats.

Les finalitats de la institució són «tenir cura de l'estudi de la llengua catalana, establir-ne la normativa i vetllar perquè el procés de normalització d'aquesta llengua sigui coherent arreu del seu àmbit lingüístic» i, alhora, «contribuir a la planificació, la coordinació, la realització i la difusió de la

recerca en les diferents àrees de la ciència i la tecnologia», amb la doble vocació tant de servei a l'alta investigació com de promoció i difusió del coneixement científic. En aquest marc, l'Institut constitueix un referent d'assessorament i consulta ineludible per als poders públics i altres institucions en totes les grans qüestions que afecten la societat dels països de parla catalana.

Entre les tasques de l'Institut, destaca la codificació i normativització de la llengua catalana, com a autoritat màxima en la matèria. Per això elabora i publica el *Diccionari de la llengua catalana*, del qual apareixerà la segona edició a la primavera de 2007, tot coincidint amb el Centenari. També té com a encàrrec de la Generalitat de Catalunya informar sobre els escuts i les banderes municipals, comarcals i institucionals i sobre la protecció de monuments, entorns i paisatges de valor històric. Una tercera missió que duu a terme amb rigor científic és l'elaboració d'informes sobre l'estat de la recerca a Catalunya. Finalment, l'Institut elabora dictàmens, edita publicacions —és la primera editorial científica en català— i realitza o promou projectes de recerca en els més diversos camps de les ciències i les humanitats.

IECentany

actes

institucionals

L'Institut d'Estudis Catalans obrirà el Centenari amb una sessió inaugural el 16 d'octubre al Palau de la Música Catalana, en la qual el bioquímic Joan Massagué, membre de l'IEC, pronunciarà la conferència «Oncologia a principis del segle XXI». Una actuació del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, la intervenció dels Dolçainers i Tabaleters del País Valencià i els discursos institucionals completaran l'acte.

En canvi, el Concert del Centenari, que es farà l'1 de juny de 2007, tindrà com a marc la seu de Barcelona de l'IEC, la Casa de Convalescència. El mestre Joan Albert Amargós prepara, juntament amb Romà Escalas, una antologia musical catalana d'aquests cent anys i, a més, compon una obra musical exclusiva per a commemorar el Centenari.

De la mateixa manera que el mestre Amargós ens llegirà una composició musical, els artistes plàstics també seran presents a la commemoració. D'una banda, el pintor Manuel Boix ha preparat una obra que servirà de cartell del Centenari; de l'altra, Andreu Alfaro hi aporta una evocació escultòrica.

Una exposició amb el títol «L'Institut d'Estudis Catalans. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans» (setembre-desembre de 2007), també a la seu de Barcelona de l'IEC, exhibirà material

documental i artístic sobre els cent anys d'història de la nostra institució. De la selecció de les peces se n'ha encarregat Francesc Fontbona, amb la col·laboració i l'assessorament científic de Josep Maria Camarasa, i el disseny és de l'arquitecte Dani Freixes. Hi ha prevista una altra mostra itinerant, més reduïda, que al llarg de tot el 2007 permetrà difondre la tasca de l'IEC per diverses ciutats del Principat de Catalunya, el País Valencià, la Catalunya del Nord, la Franja de Ponent, Andorra, l'Alguer, les Illes Balears, Madrid i altres centres culturals de l'Estat espanyol, i, finalment, per diverses capitals europees.

D'altra banda, fruit d'un acord global amb la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, el calendari d'activitats del Centenari incorpora la coproducció d'un documental sobre la història de l'Institut i aquests cent anys de ciència i cultura catalanes, que estrenarà TV3.

També s'han previst diverses publicacions, des del mateix catàleg de l'exposició fins al segon volum de la història de l'Institut, passant pels directoris de membres de l'IEC i de les societats filials, o les lliçons inaugurals de curs de tot un segle. La publicació de les actes dels simposis, cicles de conferències i cursos d'alts estudis celebrats al llarg de l'any permetrà llegar a la història les conclusions del saber vigent l'any 2007.

Les més altes instàncies acadèmiques internacionals no podien passar per alt un aniversari tan especial. Per això l'Institut acollirà el juny de 2007 una reunió de treball de la Unió Acadèmica Internacional —l'Institut n'és membre des de 1923—, el president de la qual participarà en la cloenda dels actes, al desembre de 2007.

Una peça musical, un quadre i una escultura, llegats artístics per a la història

Un documental coproduït amb TV3 i l'exposició antològica resumiran cent anys d'activitat

Dilluns 16 d'octubre de 2006, 19:30 h

Palau de la Música Catalana

SESSIÓ INAUGURAL DEL CENTENARI

Sessió acadèmica solemne, presidida pel president de la Generalitat de Catalunya

Conferència del professor Joan Massagué, *Oncologia a principis del segle XXI*

Parlaments del president de l'Institut d'Estudis Catalans, Salvador Giner, i del president de la Comissió Executiva del Centenari, Antoni Riera.

Concert del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana

Interpretacions musicals dels Dolçainers i Tabaleters del País Valencià i el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana

Dilluns 5 de març de 2007, 18:30 h

Seu de l'IEC

PRESENTACIÓ DEL SEGON VOLUM DEL LLIBRE *HISTÒRIA DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS*, D'ALBERT BALCELLS

11

Març de 2007

CIEMEN

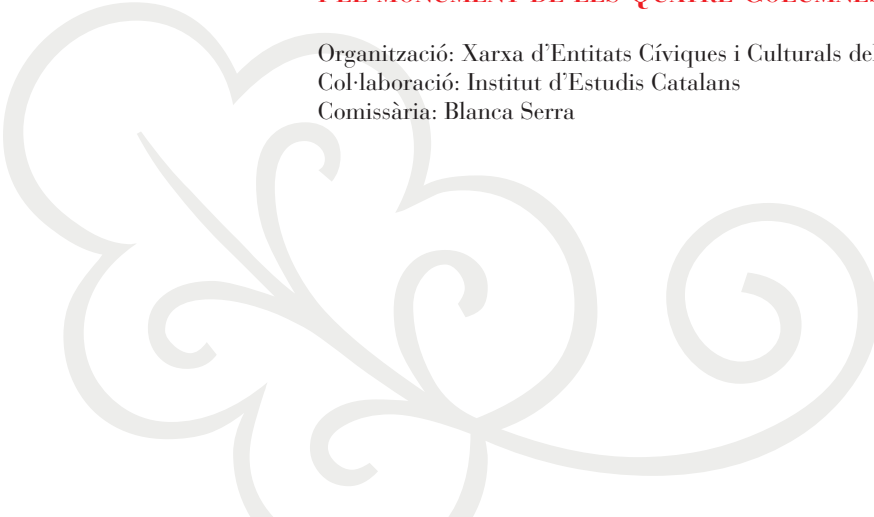
(Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions)

EXPOSICIÓ «PUIG I CADAFAALCH, ARQUITECTE I POLÍTIC, I EL MONUMENT DE LES QUATRE COLUMNES DE MONTJUÏC»

Organització: Xarxa d'Entitats Cíviques i Culturals dels Països Catalans

Col·laboració: Institut d'Estudis Catalans

Comissària: Blanca Serra

Dilluns 23 d'abril de 2007, 10:00 h

Seu de l'IEC

DIADA DE SANT JORDI

Jornada de portes obertes

Presentació de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana*

Concert de cobla de sardana a càrrec de la Cobla Sant Jordi

Abans del concert, Joaquim Agulló, president de la Secció de Ciències i Tecnologia, presentarà la nova versió de la tenora, resultat d'un projecte de recerca liderat per l'IEC.

Dimarts 24 d'abril de 2007, 18:30 h

Seu de l'IEC

LLIURAMENT DELS PREMIS SANT JORDI 2007

Divendres 25 de maig de 2007, 09:00 h

Seu de l'IEC

REUNIÓ DE LES ACADEMIES MEDITERRÀNIES

La complicada situació viscuda durant l'estiu de 2006 al Pròxim Orient, amb la recrudescència del conflicte entre Israel i el països islàmics confrontants, ha induït la Unió Acadèmica Internacional a convocar una reunió específica per tal de contribuir al diàleg, la distensió, el coneixement recíproc i la col·laboració entre les civilitzacions islàmica, hebraica i occidental.

Divendres 1 de juny de 2007, 21:00 h

Seu de l'IEC

CONCERT DEL CENTENARI

L'Institut, conscient que calia llegar un record sonor del Centenari, va encarregar a Joan Albert Amargós —amb l'assessorament dels experts en aquesta disciplina de la Secció Històrico-Arqueològica i de la Societat Catalana de Musicologia— la composició d'una peça commemorativa. El concert, en què la Cobla Sant Jordi i altres músics, dirigits per Joan Albert Amargós, interpretaran una mostra selecta de la música catalana del segle xx, es clourà amb l'estrena de la peça esmentada.

Dilluns 18 de juny de 2007, 18:30 h

Seu de IIEC

**CONFERÈNCIA COMMEMORATIVA DE LA DATA
DE LA SIGNATURA DE L'ACORD DE CREACIÓ DE L'IEC**

Albert Balcells, *Cent anys d'història de l'IEC*

Dijous 21 i divendres 22 de juny de 2007, 09:00 h

Seu de IIEC

**REUNIÓ DE TREBALL SOBRE «LA DIGNITAT DE LA PERSONA
HUMANA. ASPECTES FILOSÒFICS I JURÍDICS», PROJECTE DE
RECERCA DE LA UNIÓN ACADÈMICA INTERNACIONAL,
LA COORDINACIÓ DEL QUAL HA ESTAT ENCARREGADA
A L'INSTITUT**

Setembre-desembre de 2007, 10:00-14:00 i 16:00-19:00 h

Seu de IIEC

**EXPOSICIÓ «L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS,
1907-2007. UN SEGLE DE CULTURA I CIÈNCIA
ALS PAÏSOS CATALANS»**

Selecció de materials: Francesc Fontbona

Assessorament científic: Josep M. Camarasa

Producció: Dani Freixes

L'Institut duu a terme una política de portes obertes a la societat catalana. Aquesta iniciativa ha tingut un ressò especial dins el món de les universitats i la resta d'institucions docents. Ara, per a refermar el vincle entre la societat dels Països Catalans i la seva acadèmia, s'incorporen altres iniciatives que incitin a conèixer la seu de la institució i a interessar-se per les seves activitats. L'exposició commemorativa es proposa mostrar, de manera clara i entenedora, la tasca científica, editorial, de difusió del coneixement i d'assessorament portada a terme per l'Institut en tots els camps del saber, tot començant pel de la llengua.

L'exposició tindrà dos formats, un de reduït i un altre d'extens. El primer recorrerà, entre gener i desembre de 2007, tant els Països Catalans com les principals ciutats espanyoles

i europees. El format més extens, que tindrà com a marc el claustre i les sales annexes de la Casa de Convalescència, s'estructurarà en cinc àmbits: la cronologia, els homes, els fets, el llegat i el futur de l'Institut. Inclourà, a més de fotografies i documentals, manuscrits, llibres i obres d'art de gran valor informatiu i estètic.

Dijous 18 d'octubre de 2007, 09:00 h

Seu de l'IEC

**ACTE DE PRESENTACIÓ DELS VOLUMS I-XXV DE L'ARXIU
DE TEXTOS CATALANS ANTICS**

L'objectiu d'aquest acte és regraciar l'ajut de les institucions (Fundació Jaume Bofill, Facultat de Teologia de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans) que han fet possibles aquests vint-i-cinc volums.

Divendres 14 de desembre de 2007, 18:00 h

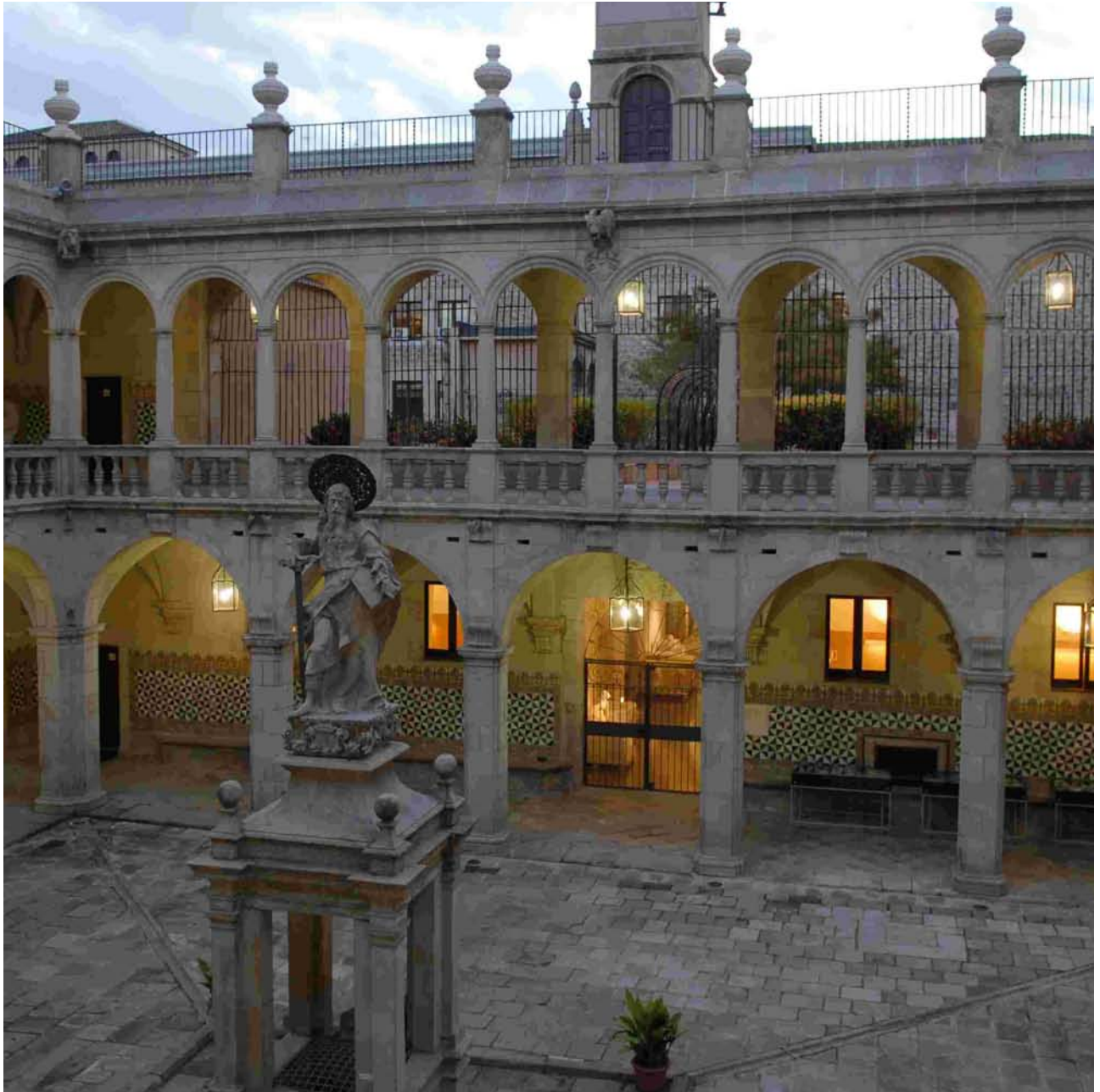
Seu de l'IEC

ACTE ACADÈMIC DE CLOENDA

Conferència del president de la Unió Acadèmica Internacional,
Les tasques de les acadèmies al segle XXI

Concert de l'Escolania de Montserrat

Pati de la Casa de Convalecència, seu de l'Institut, al carrer del Carme de Barcelona

SEUS TERRITORIALS DE L'INSTITUT

ALACANT

Novembre-desembre de 2006

Seu de l'IEC a Alacant

II CICLE DE CONFERÈNCIES EN COMMEMORACIÓ DEL I CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

Organització: Seu de l'IEC a Alacant

Dimarts 21 de novembre, 18:00 h

Joan Solà

Pompeu Fabra abans i després del Congrés

Dijous 14 de desembre, 18:00 h

Vicent Pitarch

Els valencians i el Congrés de 1906

Dijous 21 de desembre, 18:00 h

Mila Segarra

Envers la planificació del corpus

CASTELLÓ

Novembre-desembre de 2006

Seu de l'IEC a Castelló

III CICLE DE CONFERÈNCIES EN COMMEMORACIÓ DEL I CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

Organització: Seu de l'IEC a Castelló

Dimecres 22 de novembre, 18:00 h

Aina Moll

Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906

Dimecres 29 de novembre, 18:00 h

Vicent Pitarch

Els valencians i el Congrés de 1906

Dimecres 13 de desembre, 18:00 h

Joan F. Mira

M. Sanchis i Guarner, la lleialtat al Congrés de 1906. Homenatge en el 25è aniversari de la seua mort

Novembre de 2006

Seu de l'IEC a Castelló

JORNADES «JOSEP CLIMENT I EL SEU TEMPS»

Organització: Seu de l'IEC a Castelló, Universitat Jaume I de Castelló, Associació Josep Climent

Amb motiu de la celebració, l'any 2006, del tercer centenari del naixement del castellonenc Josep Climent i Avinent, la Universitat Jaume I de Castelló, juntament amb l'Associació Josep Climent, han organitzat una sèrie d'activitats per recordar la seva figura i per fer una revisió del paper del bisbe Climent en les societats catalana i valenciana del segle XVIII i reivindicar-lo com a defensor de la unitat de la llengua i dels abusos de la monarquia borbònica.

17

Dimecres 22 de novembre de 2006, 18:30 h

CLOENDA DE LES JORNADES

LLEIDA

Pendents de concretar

PERPINYÀ

Pendents de concretar

Galeria i claustre de la Casa de Convalecència

ALTRES

ILLES BALEARS

Novembre-desembre de 2006

Sala d'actes de Sa Riera, Palma de Mallorca

IV CICLE DE CONFERÈNCIES EN COMMEMORACIÓ DEL I CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

Organització: Universitat de les Illes Balears, Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i Institut d'Estudis Baleàrics

Dijous 2 de novembre, 20:00 h

Aina Moll

Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906

Dijous 9 de novembre, 20:00 h

Joan Solà

Pompeu Fabra abans i després del Congrés

Dijous 16 de novembre, 20:00 h

Antoni M. Badia i Margarit

Els romanistes abans i després del Congrés

Dijous 23 de novembre, 20:00 h

Vicent Pitarch

Els valencians i el Congrés

Dijous 30 de novembre, 20:00 h

Carles Miralles

Els escriptors i el Congrés

Dimarts 12 de desembre, 20:00 h

Mila Segarra

Envers la planificació del corpus

Dijous 14 de desembre, 20:00 h

Joan Martí i Castell

Envers la planificació de l'estatus

IECentany **història**

Un simposi interdisciplinari sobre les relacions entre els països de llengua catalana i Europa al llarg del segle xx serà l'activitat principal de la Secció Històrico-Arqueològica. D'interès per als estudiosos en múltiples matèries, les jornades debatran els vincles que ens han unit a Europa des dels vessants econòmic, artístic, literari, ideològic i polític. Una reflexió en veu alta molt oportuna quan s'han complert vint anys de la pertinença a la Unió Europea.

La Secció Històrico-Arqueològica fou creada el 1911, quatre anys després de la fundació de l'Institut, en consolidar-se l'especificitat de la recerca històrica dins l'àmbit de la catalanística. La Secció emet informes i dictàmens sobre escuts municipals, banderes i béns d'interès cultural a Catalunya. La recerca de la Secció comprèn la història de la literatura, la història de les arts i la història del dret, enteses en el sentit més ampli i centrades en l'estudi dels territoris de llengua catalana.

La Secció Històrico-Arqueològica acull com a societats filials els Amics de l'Art Romànic, la Societat Catalana d'Estudis Hebraics, la Societat Catalana d'Estudis Històrics, la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics i la Societat Catalana de Musicologia.

*Un simposi analitzarà
els vincles amb Europa
al llarg del segle XX*

*L'Institut va contribuir
a la salvació del
patrimoni romànic del
Pirineu*

Octubre - Novembre de 2006, 18.30 h

Seu de l'IEC

CICLE DE CONFERÈNCIES

«LES CORTS CATALANES DEL SEGLE XVIII (1701-1706)»

Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics

El cicle vol contribuir a commemorar una doble efemèride: el tercer centenari de les darreres Corts Generals catalanes de 1705-1706, i el primer centenari del nostre Institut d'Estudis Catalans.

Les Corts tingudes a Barcelona i presidides per l'arxiduc Carles III són les darreres després de les de 1701-1702 amb Felip IV. En tot cas, les últimes abans del Decret de Nova Planta publicat el 1716, i amb el qual Catalunya perd les institucions de govern i de legislació pròpies.

Dimarts 17 d'octubre

Jon Arrieta

Catalunya en els segles XVII i XVIII: reflexions sobre un canvi

Dilluns 30 d'octubre

Sixto Sánchez-Lauro

Corts borbòniques de Barcelona (1702) versus Corts austriacistes de Barcelona (1706), anàlisi jurídica comparativa

Dimecres 15 de novembre

Joaquim Albareda

La represa del constitucionalisme

Dilluns 27 de novembre

Eva Serra i Puig

El debat de la vicerègia (1700-1701): baralla judicialista o conflicte polític?

Novembre de 2006
Seu de l'IEC a Castelló

JORNADES
«JOSEP CLIMENT I EL SEU TEMPS»

Organització: Seu de l'IEC a Castelló, Universitat Jaume I de Castelló, Associació Josep Climent

Amb motiu de la celebració, l'any 2006, del tercer centenari del naixement del castellonenc Josep Climent i Avinent, la Universitat Jaume I de Castelló, juntament amb l'Associació Josep Climent, han organitzat una sèrie d'activitats per recordar la seva figura i per fer una revisió del paper del bisbe Climent en les societats catalana i valenciana del segle XVIII i reivindicar-lo com a defensor de la unitat de la llengua i dels abusos de la monarquia borbònica.

Dimecres 22 de novembre de 2006, 18:30 h

Cloenda de les jornades

24

De dijous 1 a dissabte 3 de febrer de 2007, 09:00 h
Seu de l'IEC

SIMPOSI SOBRE ELS PAÏSOS DE PARLA CATALANA I EUROPA DURANT LA DARRERA CENTÚRIA

Organització: Secció Històrico-Arqueològica
Col·laboració: Patronat Català Pro Europa

Coordinat per Albert Balcells, aquest simposi analitzarà els vincles demogràfics, econòmics, culturals, polítics i ideològics que els Països Catalans han anat establint, entre el 1900 i el 2000, amb els estats europeus. S'hi estudiaran també el paper representat pels models europeus en les estructures catalanes i el nivell de coneixement que s'ha tingut des dels centres de decisió europeus sobre la realitat catalana.

Dijous 1 de febrer

BLOC A

LES INTERRELACIONS DEMOGRÀFIQUES I ECONÒMIQUES DES DEL 1900 FINS AL PRESENT

Josep Vicent Boira

El reflex de l'evolució industrial i agrícola en l'evolució del comerç amb Europa

Francesc Cabana

Del proteccionisme a la internacionalització

Francesc Roca

La transformació de la societat, del seu teixit i de la conflictivitat social al llarg del segle xx i a partir de l'entrada a la Unió Europea

Enric Pujol

Migracions econòmiques i exilis polítics en les dues direccions

Manuel Costa-Pau

La potència turística dels països de parla catalana

Albert Balcells, moderador

BLOC B

LES INTERRELACIONS ARTÍSTIQUES I LITERÀRIES DES DEL 1900 FINS AL PRESENT

Francesc Fontbona

Les influències europees en les arts plàstiques catalanes i la projecció dels artistes dels països de parla catalana a la resta d'Europa

Jordi Castellanos

Les influències europees en la literatura catalana i la seva projecció a la resta d'Europa

Romà Escalas

Les influències recíproques pel que fa a la música culta i la música popular moderna

Francesc Foguet

El teatre i el cinema: influències i projecció exterior

Josep M. Montaner

Les influències recíproques en el camp de l'arquitectura

Carme Gràcia, moderadora

TAULA RODONA:

BALANÇ DE LA INCORPORACIÓ DELS PAÏSOS DE PARLA CATALANA A LA UNIÓ EUROPEA

Muriel Casals, Joan Becat, Jacint Ros i Hombravella, Sebastià Serra,
participants. Joaquim Muns, moderador

Divendres 2 de febrer

BLOC A

LES INTERRELACIONS IDEOLÒGIQUES DES DEL 1900 FINS AL PRESENT

Jordi Casassas

*Les relacions entre els intel·lectuals individualment i corporativament.
El món universitari. La idea d'Europa entre la intel·lectualitat dels
països de parla catalana*

M. del Mar Grieria

*Religió, pluralisme i laïcitat als països de parla catalana i a Europa
al segle XX. La influència europea*

Josep Monserrat

*Els corrents filosòfics europeus als països de parla catalana i la
projecció dels seus pensadors a Europa*

Enric Pujol

*La història als països de parla catalana en contacte amb els corrents
europeus*

Santiago Riera, moderador

BLOC B

INTERRELACIONS POLÍTiques DES DEL 1900 FINS AL PRESENT

Josep M. Solé i Sabaté

*La participació de la gent dels països de parla catalana en els conflictes
europeus i l'impacte d'aquests conflictes sobre el nostre àmbit al llarg
del segle XX*

Pelai Pagès

Ideals polítics europeus als països de parla catalana i imatges positives i negatives de les experiències històriques d'aquests països a l'Europa del segle XX

Carles Santacana

La dimensió europea de la política catalana, Europa com a refugi i Europa com a palanca de llibertat

Montserrat Guibernau

Els diversos corrents del catalanisme en relació amb l'europeisme al llarg del segle XX fins al referèndum del 2003

Concepció Mir, moderadora

TAULA RODONA

L'ACCIÓ POLÍTICA CATALANA A EUROPA: MITJANS, ASPECTES I BALANÇ

Carles Gasòliba, Vicent Partal, Enoch Albertí, Xavier Rubert de Ventós, participants
Tomàs de Montagut, moderador

27

Dissabte 3 de febrer

RESUM I CONCLUSIONS

TAULA RODONA

LA NACIONALITAT I LA CULTURA CATALANES A L'EUROPA FUTURA

Aureli Argemí, Joan Francesc Mira, Till Stegmann, participants
Salvador Giner, moderador

Aquesta activitat està reconeguda per la Universitat Autònoma de Barcelona amb 1,5 crèdits de lliure elecció adreçats a tots els alumnes.

Aquesta activitat està reconeguda pel Departament d'Educació i Universitats de la Generalitat de Catalunya com activitat de formació permanent del professorat.

Divendres 2 de març de 2007, 18:30 h

Seu de l'IEC

**CONFERÈNCIA «LA IDIOSINCRÀSIA DE LA LITÚRGIA INTRODUÏDA PELS
FRANCS A LA CATALUNYA VELLA I LA SEVA INDEPENDÈNCIA EN
L'ADAPTACIÓ», A CÀRREC D'ALEXANDRE OLIVAR**

Organització: Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

Febrer-Març de 2007, 18:30 h

Seu de l'IEC

**TAULES RODONES «ELS CORRENTS HISTORIOGRÀFICS A LA CATALUNYA
DEL SEGLE XX»**

Organització: Societat Catalana d'Estudis Històrics

Coordinació: Gaspar Feliu

Jaume Sobrequès

Romanticisme, Noucentisme i positivisme

Josep M. Muñoz Lloret

L'Escola dels Annals, el marxisme i els corrents posteriors

Divendres 23 de març de 2007, 17:00 h

Seu de l'IEC

**JORNADA CIENTÍFICA «1907: EL PAPER DE L'IEC EN LA CONSTRUCCIÓ
DE LA HISTÒRIA DE L'ART MEDIEVAL A EUROPA»**

Organització: Amics de l'Art Romànic

A començament del segle xx, l'art medieval va experimentar una forta revaloració arreu d'Europa gràcies, en part, als avenços científics realitzats en el camp de la restauració. El cicle de conferències examinarà aquest procés en les nacions del nostre entorn i analitzarà l'aportació de l'Institut a l'estudi, la preservació i la difusió del patrimoni medieval català.

Jaume Sobrequés
1907 i la història medieval

A. C. Quintavalle
Situació de l'estudi de l'art medieval a Itàlia a l'entorn de 1907

Alain Erlande-Brandenburg
Situació de l'estudi de l'art medieval a França a l'entorn de 1907

Xavier Barral
La història de l'art medieval als orígens de l'Institut d'Estudis Catalans

Olivier Poisson
L'Institut d'Estudis Catalans i els monuments de la Catalunya Nord

Antoni González Moreno-Navarro
Restauració del patrimoni medieval

Joan-F. Cabestany
Conclusions

IECentany
Ilengua

Com a pròleg dels actes del Centenari, però bàsicament en commemoració d'un fet cabdal per a la llengua i la cultura catalana com va ser el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana celebrat el 1906, la Secció Filològica organitza set conferències al voltant d'aquesta qüestió durant la tardor del 2006. L'objectiu és subratllar la importància històrica i sociocultural que va suposar aquell esdeveniment, cent anys enrere, i la pervivència dels ideals que el motivaren en el context actual després d'un segle convuls i amb períodes foscos.

A més, un simposi internacional sobre el català al llarg del segle xx, previst per l'octubre de 2007, ja al final del calendari dels actes del Centenari, constituirà una nova oportunitat per analitzar l'evolució de la nostra llengua, repassar el seu creixement i advertir dels perills que l'envolten en un món globalitzat. Per això, les ponències debatran aspectes com la demografia, el progrés econòmic, les influències literàries i artístiques, i les interrelacions polítiques i ideològiques que vénen d'Europa. En definitiva, una ocasió per «prendre la temperatura» a l'ús social del català en tots els àmbits de la quotidianitat.

La Secció Filològica, una de les tres branques fundacionals de l'Institut,

compleix la funció d'acadèmia de la llengua catalana que l'Institut té encomanada. Aquesta tasca comporta l'estudi científic de la llengua, l'establiment de la normativa lingüística i el seguiment del procés d'aplicació d'aquesta normativa en l'àmbit que li és propi: les terres de llengua i cultura catalanes. Ara mateix es troba immersa en l'elaboració de la segona edició del *Diccionari*, que es publicarà a la primavera del 2007.

Per dur a terme les seves tasques, la Secció Filològica s'estructura internament en sis comissions: Lexicografia, Onomàstica, Gramàtica, Català Estàndard, Transcripció i Transliteració de Noms Propis i Publicacions. Així mateix, les Oficines Lexicogràfiques, l'Oficina d'Onomàstica i l'Oficina de Gramàtica depenen de la Secció Filològica. En són filials la Societat Catalana d'Estudis Clàssics i la Societat Catalana de Llengua i Literatura.

Un simposi internacional sobre el català prendrà la temperatura a l'ús social de la llengua

L'Institut publicarà la segona edició del Diccionari l'any 2007

Octubre-desembre de 2006

Seu de l'IEC

**I CICLE DE CONFERÈNCIES EN COMMEMORACIÓ DEL
I CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA (1906)**

Organització: Secció Filològica

Col·laboració: Institució de les Lletres Catalanes

En aquest cicle —coordinat per Francesc Vallverdú— filòlegs catalans, valencians i mallorquins analitzaran les aportacions que van fer, ara fa cent anys, destacats escriptors i intel·lectuals dels seus respectius territoris a la tasca de modernització de la llengua catalana.

Dimarts 17 d'octubre, 18:30 h

Aina Moll

Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906

Dimarts 24 d'octubre, 18:30 h

Joan Solà

Pompeu Fabra abans i després del Congrés

Dimarts 7 de novembre, 18:30 h

Antoni M. Badia i Margarit

Els romanistes abans i després del Congrés

Dimarts 14 de novembre, 18:30 h

Vicent Pitarch

Els valencians i el Congrés de 1906

Dimarts 21 de novembre, 18:30 h

Carles Miralles

Els escriptors i el Congrés de 1906

Dimarts 28 de novembre, 18:30 h

Mila Segarra

Envers la planificació del corpus

Dimarts 12 de desembre, 18:30 h

Joan Martí i Castell

Envers la planificació de l'estatus

Octubre de 2006

Biblioteca Nacional de Catalunya

EXPOSICIÓ

«EL PRIMER CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA»

Organització: Biblioteca Nacional de Catalunya,
amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans

Comissària: M. Pilar Perea

Novembre-desembre de 2006

Seu de l'IEC a Alacant

**II CICLE DE CONFERÈNCIES EN COMMEMORACIÓ DEL
I CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA**

Organització: Seu de l'IEC a Alacant

Dimarts 21 de novembre, 18:00 h

Joan Solà

Pompeu Fabra abans i després del Congrés

Dijous 14 de desembre, 18:00 h

Vicent Pitarch

Els valencians i el Congrés de 1906

Dijous 21 de desembre, 18:00 h

Mila Segarra

Envers la planificació del corpus

Novembre-desembre de 2006

Seu de l'IEC a Castelló

III CICLE DE CONFERÈNCIES EN COMMEMORACIÓ DEL I CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

Organització: Seu de l'IEC a Castelló

Dimecres 22 de novembre, 18:00 h

Aina Moll

Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906

Dimecres 29 de novembre, 18:00 h

Vicent Pitarch

Els valencians i el Congrés de 1906

Dimecres 13 de desembre, 18:00 h

Joan F. Mira

M. Sanchis Guarner, la lleialtat al Congrés de 1906. Homenatge en el 25è aniversari de la seua mort

35

Novembre-desembre de 2006

Sala d'actes de Sa Riera. Palma de Mallorca

IV CICLE DE CONFERÈNCIES EN COMMEMORACIÓ DEL I CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

Organització: Universitat de les Illes Balears, Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i Institut d'Estudis Baleàrics

Dijous 2 de novembre, 20:00 h

Aina Moll

Antoni M. Alcover i el Congrés de 1906

Dijous 9 de novembre, 20:00 h

Joan Solà

Pompeu Fabra abans i després del Congrés

Dijous 16 de novembre, 20:00 h

Antoni M. Badia i Margarit

Els romanistes abans i després del Congrés

Dijous 23 de novembre, 20:00 h

Vicent Pitarch

Els valencians i el Congrés

Dijous 30 de novembre, 20:00 h

Carles Miralles

Els escriptors i el Congrés

Dimarts 12 de desembre, 20:00 h

Mila Segarra

Envers la planificació del corpus

Dijous 14 de desembre, 20:00 h

Joan Martí i Castell

Envers la planificació de l'estatus

36

Dijous 12 a dissabte 14 d'abril de 2007

COL·LOQUI «SANTIAGO RUSIÑOL, DEL MODERNISME AL NOUCENTISME»

Organització: Societat Catalana de Llengua i Literatura

L'existència d'un Santiago Rusiñol (1861-1931), enemic manifest d'Eugeni d'Ors i addicte entusiasta de Pompeu Fabra, en plena activitat des dels anys del Modernisme fins a la fi del Noucentisme, obre una àmplia perspectiva de recerca i d'anàlisi interdisciplinàries per contribuir al coneixement i posada en valor de l'etapa menys coneguda del recorregut artístic i intel·lectual de Santiago Rusiñol.

Partint de la necessitat d'estudiar i de replantejar l'obra de l'artista al llarg del Noucentisme, l'objectiu primordial del Col·loqui és el de promoure estudis i investigacions sobre Rusiñol i el seu temps, amb especial interès pel primer terç del segle xx.

Dijous 12 d'abril, 19:00 h

SEU DE L'IEC

SESSIÓ INAUGURAL

Intervencions del president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura,

August Bover; del president de l'IEC, Salvador Giner, i de l'alcalde de Sitges,
Jordi Baijet

Vinyet Panyella

Contra Xènius i a favor de Pompeu Fabra. Rusiñol i el Noucentisme

Divendres 13 d'abril, 09:00 h

SEU DE L'IEC

PONÈNCIES

Jordi Castellanos

Santiago Rusiñol, l'artista modern

Lourdes Sánchez Rodrigo

Santiago Rusiñol, entre els Països Catalans i la cultura hispànica

Francesc Fontbona

L'obra artística de Rusiñol, del Modernisme a la pintura del segle xx

37

Dissabte 14 d'abril, 09:00 h

PALAU MARICEL DE SITGES

PONÈNCIES

Damià Pons

Santiago Rusiñol i la modernització cultural. L'etapa mallorquina

Anna Sawicka

Rusiñol, escriptor del segle xx. Periodisme i novel·la des del context europeu

Margarida Casacuberta

El Rusiñol del Glosari

TAULA RODONA

Carme Riera

L'artista total, vist els artistes

Enric Clarasó, Santiago Rusiñol i Ramon Casas, en una exposició conjunta a la Sala Parés de Barcelona

Primavera 2007

Seu de IIEC

COL·LOQUI «ELS ESTUDIS CLÀSSICS ALS PAÏSOS CATALANS, AVUI»

Organització: Societat Catalana d'Estudis Clàssics

La Societat Catalana d'Estudis Clàssics convoca una trobada amb representants de totes les universitats dels Països Catalans on s'imparteix un ensenyament regular de grec i de llatí. Es tractaran dues qüestions: a) els inicis de la implantació d'aquests ensenyaments; b) una breu història de com s'han desenvolupat durant aquests darrers anys.

Dimecres 24 a divendres 26 d'octubre de 2007, 18:00 h

Seu de IIEC

SIMPOSI INTERNACIONAL SOBRE EL CATALÀ AL SEGLE XX: BALANÇ DE LA SITUACIÓ I PERSPECTIVES

Organització: Secció Filològica

El cicle —coordinat per Francesc Vallverdú— té com a objectiu efectuar un balanç sobre la situació de la llengua catalana al començament del segle xxi i albirar els instruments de què s'haurà de dotar, en un context de globalització cultural i de canvis tecnològics accelerats.

39

Dimecres 24 d'octubre

ACTE INAUGURAL

PRIMERA SESSIÓ

Joaquim Torres

La situació demolingüística

Christine Bierbach

Llengües en contacte: immigració i plurilingüisme

Jaume Vernet

L'ús oficial: administracions públiques, justícia i món del dret

SEGONA SESSIÓ

Joan Perera

L'educació infantil i primària

Participants al Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, inaugurat el 13 d'octubre de 1906 a Barcelona

Ernest Querol

L'educació secundària i la formació professional

Josep M. Bricall

L'ensenyament universitari i la recerca

Dijous 25 d'octubre

TERCERA SESSIÓ

Josep Gifreu

Els mitjans de comunicació i les noves tecnologies

Francesc Parcerisas

Els llibres i les indústries culturals

Joan Solé Camardons

El món socioeconòmic i associatiu

QUARTA SESSIÓ

Michel Leiberich

Llengua, cultura, nació: els Països Catalans i l'estat nació

Joan Martí i Castell

La normativització (i): la tasca de l'IEC, unitat i variació

M. Teresa Cabré

La normativització (ii): onomàstica, lexicografia, terminologia

Divendres 26 d'octubre

CINQUENA SESSIÓ

Georg Kremnitz

El món de les llengües

Taula rodona: L'ús interpersonal.

Emili Boix, Joan Melià, Brauli Montoya, Joan Peytaví, participants;
Francesc Vallverdú, moderador

IECentany

ciències

socials

Una relectura, contextualitzada i actualitzada alhora, de les obres que podrien constituir el cànon del pensament català contemporani és la contribució principal que aporta la Secció de Filosofia i Ciències Socials a la commemoració del Centenari. Això permetrà repassar, en deu lliçons, durant el maig del 2007, figures com Enric Prat de la Riba, Joan Maragall, Eugeni d'Ors, Alexandre Galí, Carles Riba, Josep Ferrater i Móra, Jaume Vicens i Vives, Maria Aurèlia Capmany, Francesc de Borja Moll i Joan Fuster.

Un seminari sobre la manera d'harmonitzar la pedagogia i la narrativa i sengles congressos de sociologia i de filosofia són peces també destacades de les activitats d'aquesta àrea.

La Secció de Filosofia i Ciències Socials va ser creada el 1968 per subratllar el caràcter d'acadèmia científica de l'Institut, és a dir, amb el desig de cultivar la recerca en determinades àrees científiques, a part de les dedicades pròpiament a la catalanística i a les ciències dites *pures o experimentals*, juntament amb llurs respectives aplicacions. A més de la filosofia, que consta en el mateix nom de la Secció, actualment hi són representades les àrees de coneixement següents, que indiquem per ordre alfabètic: antropologia, ciències

de la comunicació, dret, economia, geografia, pedagogia i sociologia. Aquesta diversitat de la Secció es reflecteix també en el nombre considerable de societats filials que hi estan vinculades.

És la secció més nombrosa quant a societats filials, fins a nou: Associació Catalana de Sociologia, Societat Catalana d'Economia, Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Societat Catalana d'Ordenació del Territori, Societat Catalana de Comunicació, Societat Catalana de Filosofia, Societat Catalana de Geografia, Societat Catalana de Pedagogia i Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana.

*Un repàs a deu autors
que constitueixen el
cànon del pensament
contemporani*

*La relació entre
pedagogia i narrativa
i els congressos de
filosofia i sociologia,
activitats rellevants*

Octubre-novembre de 2006

Seu de l'IEC

**CICLE DE CONFERÈNCIES «LES CORTS CATALANES
DEL SEGLE XVIII (1701-1706)»**

Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics

El cicle vol contribuir a commemorar una doble efemèride: el tercer centenari de les darreres Corts Generals catalanes de 1705-1706 i el primer centenari del nostre Institut d'Estudis Catalans.

Les Corts tingudes a Barcelona i presidides per l'arxiduc Carles III són les darreres després de les de 1701-1702, amb Felip IV. En tot cas, les últimes abans del Decret de Nova Planta publicat el 1716, amb el qual Catalunya perd les institucions de govern i legislatives pròpies.

Dimarts 17 d'octubre, 18:30 h

Jon Arrieta

Catalunya en els segles XVII i XVIII: reflexions sobre un canvi

Dilluns 30 d'octubre, 18:30 h

Sixto Sánchez-Lauro

Corts borbòniques de Barcelona (1702) versus Corts austriacistes de Barcelona (1706), anàlisi jurídica comparativa

Dimecres 15 de novembre, 18:30 h

Joaquim Albareda

La represa del constitucionalisme

Dilluns 27 de novembre, 18:30 h

Eva Serra i Puig

El debat de la vicerègia (1700-1701): baralla judicialista o conflicte polític?

Divendres 24 i dissabte 25 de novembre de 2006

Seu de l'IEC

SEMINARI «NARRACIONS I PEDAGOGIA»

Organització: Societat Catalana de Pedagogia i Societat Catalana de Llengua i Literatura

Aquest seminari té per finalitat donar a conèixer diferents experiències i recerques d'utilització de les narracions en el currículum tant a primària com a secundària. I, en

col·laboració amb la Societat Catalana de Llengua i Literatura, també té com a objectiu exposar i debatre diferents gèneres i metodologies narratius que se solen utilitzar en l'ensenyament. A més, es vol aprofundir en les idees i propostes de Kieran Egan i informar sobre materials narratius per a l'alumnat.

Divendres 24, 17:30 h

Lluís Busquets i Joan Mallart

Presentació «Narracions i pedagogia»

Ramon Canals

Gir cap a la narrativa

Ricard Torrents

Literatura, pensament i narrativa

Jaume Cella

Narracions dels professors

46

Divendres 24, 19:00 h

**EXPERIÈNCIES, RECERQUES I PROPOSTES DE NARRATIVA EN EL CURRÍCULUM
(EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA)**

Lluís Busquets

Narracions i currículum segons Egan (comprensió mítica, 3-8 anys)

Adoració Hermoso i Maica Castellà

Recerques a partir de textos narratius en l'educació infantil

Aurora Maquinay

La narrativa audiovisual com a recurs didàctic

Montserrat Tora

Història de la invenció dels nombres

Josep M. Ferran

Narracions i relats

Bosco García

Narracions en l'àmbit dels Països Catalans

Dissabte 25, 09:00

EXPERIÈNCIES I PROPOSTES DE NARRATIVA EN EL CURRÍCULUM

Blanca Serra

Narracions i currículum segons Egan (comprensió romàntica, 8-15 anys)

Carme Alcoverro

El conte literari a l'educació secundària

Mercè Izquierdo

Narracions en el projecte Ciències 12-16

Encarna Hidalgo

Narracions a la història

CONCURS «NARRACIONS MATEMÀTIQUES»

Jordi Soler Camardons

Les narracions de fantasmes, vampirs, éssers artificials i extraterrestres

Dissabte 25, 11:30 h

Blanca Serra

Gèneres narratius

Vicenç Salvador

Novel·la i conte

Enric Balaguer

Literatura del jo i construcció de l'individu.

47

Dijous 14 de desembre de 2006, 18:30 h

Seu de l'IEC

CONFERÈNCIA: CÉLINE ROZEMBLAT, «BARCELONA Y LAS CIUDADES MEDITERRÁNEAS EUROPEAS»

Organització: Societat Catalana de Geografia

L'objectiu de la conferència és fer una anàlisi de la rellevància econòmica i territorial de les principals ciutats del Mediterrani en el conjunt de la Unió Europea.

Dijous 22 i divendres 23 de març de 2007, 09:00 h

Seu de l'IEC

I CONGRÉS CATALÀ DE FILOSOFIA

Organització: Societat Catalana de Filosofia, Societat de Filosofia del País Valencià
i Associació Filosòfica de les Illes Balears

L'objectiu del Congrés és analitzar la situació actual d'aquesta disciplina i debatre els problemes que té plantejats, tant a casa nostra com arreu. Els àmbits de treball són els següents:

Lògica

Metafísica, teoria del coneixement i filosofia del llenguatge

Filosofia de la ciència

Antropologia filosòfica

Ètica, filosofia política i filosofia del dret

Estètica

Història de la filosofia antiga

Història de la filosofia medieval

Història de la filosofia moderna

Història de la filosofia contemporània

Història de la filosofia catalana

Altres (filosofia de la història, filosofia de la cultura, filosofia de la religió, etc.)

48

De dimecres 2 a dimarts 8 de maig de 2007, 18:00 h

Seu de l'IEC

CURS D'ALTS ESTUDIS SOBRE CULTURA CATALANA, POLÍTICA I SOCIETAT (1907-2007)*

Organització: Secció de Filosofia i Ciències Socials

El curs -coordinat per Ricard Torrents- pretén analitzar deu aportacions catalanes especialment rellevants en el terreny de les ciències socials, tot enquadrant-les en el seu respectiu context i palesant la vigència de les seves propostes.

Dimecres 2 de maig

Josep M. Puig i Salellas i Antoni Serra Ramoneda

Enric Prat de la Riba, 1870-1917, «La nacionalitat catalana», 1906.

El procés de recuperació institucional

Pere Lluís Font i Josep. M. Casasús

Joan Maragall, 1860-1911, «La ciutat del perdó» i altres escrits, 1909. La consciència civil

Dijous 3 de maig

Xavier Rubert de Ventós i Octavi Fullat

Eugeni d'Ors, 1881-1954, «Glosari», 1906-1920, La construcció d'una cultura

Jordi Cots i Josep González-Agàpito

Alexandre Galí, 1886-1969, «Per la llengua i per l'escola», 1931. L'aposta per l'educació

Divendres 4 de maig

Joan Triadú i Ricard Torrents

Carles Riba, 1893-1959, «Elegies de Bierville», 1943. Humanisme contra barbàrie

Josep-M. Terricabras i Gabriel Amengual

Josep Ferrater Móra, 1912-1991, «Les formes de la vida catalana», 1944-1960. Identitats

49

Dilluns 7 de maig

Joan Vilà-Valentí i Pere Puig

Jaume Vicens Vives, 1910-1960, «Notícia de Catalunya», 1960. Una proposta de recobriment

Encarna Roca i Carlota Solé

M. Aurèlia Capmany, 1918-1991, «La dona a Catalunya», 1966. La lluita per la igualtat

Dimarts 8 de maig

Antoni J. Colom i Joan Becat

Francesc de B. Moll, 1903-1991, «Els altres quaranta anys», 1975. La unitat de la llengua

Joan Francesc Mira i Miquel de Moragas

Joan Fuster, 1922-1992, «Un país sense política», 1976.

La mirada crítica

* Aquesta activitat està reconeguda per la Universitat Autònoma de Barcelona amb 1,5 crèdits de lliure elecció adreçats a tots els alumnes

Maig de 2007

Seu de l'IEC

JORNADA ACADEMICA «APORTACIONES A LA RECERCA I EL DEBAT EN ECONOMIA A CATALUNYA»

Organització: Societat Catalana d'Economia

Jornada científica sobre l'estat de la recerca en alguns grans temes de l'economia regional i catalana. Entre els problemes que s'abordaran figuren la competitivitat i els desequilibris exteriors, el medi ambient, el finançament autonòmic, els desequilibris regionals i els problemes relatius a la pobresa i a la desigualtat en el repartiment de la renda.

50

De dijous 13 a dissabte 15 de setembre de 2007, 09:00 h

Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona

IX CONGRÉS ESPANYOL DE SOCIOLOGIA: «PODER, CULTURA Y CIVILIZACIONES»

Organització: Associació Catalana de Sociologia

Setembre-novembre de 2007

CICLE DE CONFERÈNCIES «DE LA CIUTAT REGIÓ A L'ESCALA SUPRALOCAL»

Organització: Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Els processos d'urbanització i gestió dels territoris es donen avui en unes escales i uns espais d'àmbit supralocal. Es tracta de debatre les implicacions derivades de la planificació i la gestió de les lleis de mobilitat i paisatge, i de les relacions entre les legislacions d'habitatge i d'urbanisme.

Setembre de 2007

PRIMERA SESSIÓ

Comparacions amb altres països europeus i mediterranis. Presentació d'exemples, catalans i europeus, de les fórmules de planificació, gestió i organització de les escales i els instruments supralocals.

Octubre de 2007

SEGONA SESSIÓ

Balanç, en l'actual estadi del desenvolupament de la planificació territorial, de la mobilitat i transport, i del paisatge, així com de les propostes d'ordenació territorial i/o urbanística de nivells supralocals, amb vista a poder concretar els tipus de processos derivats que necessiten de xarxes, eines i ens supralocals, per a aportar coneixement i noves formes d'organització per a una millor gestió de les propostes.

Novembre de 2007

TERCERA SESSIÓ

Manifest sobre una nova cultura del territori. Es tractarà en especial de posar el document en el marc dels temes de l'escala supralocal i en l'àmbit de Catalunya.

Novembre de 2007

BANYOLES

Jornades sobre Història de l'Educació als Països Catalans

Organització: Societat Catalana d'Història de l'Educació als Països de Llengua Catalana, Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i Universitat de Girona

L'objectiu és recollir la memòria històrica de l'època franquista en el camp de l'educació no escolar. En concret, la història que en aquest camp d'estudi varen portar a terme entitats civils i religioses i, en la mesura que sigui possible, també el testimoni dels mateixos protagonistes.

Es tracta de mostrar aquelles activitats que durant la dictadura franquista maldaren per mantenir viva la nostra llengua, la nostra història, la nostra cultura, malgrat la voluntat d'aquell règim per uniformar la societat i anorrear tot allò que comportava pluralitat i diversitat.

IECentany

**ciències i
tecnologia**

Un cicle de conferències sobre el procés de modernització de les ciències experimentals oferirà l'oportunitat de conèixer les aportacions que ha fet l'IEC a la ciència i a la tècnica: un repàs que permet anar de l'Observatori Fabra al projecte *Sincrotró*.

A més, i com a mostra de la sensibilitat pel progrés responsable, el programa d'actes inclou un estudi sobre els reptes a assolir per un desenvolupament sostenible.

Una posada al dia dels objectius fundacionals obliga l'IEC a tractar avui qüestions com les relacions entre l'alimentació i la salut, així com les necessitats i els nous aliments que tenim a l'abast.

La Secció de Ciències i Tecnologia, organitzadora d'aquestes iniciatives, és hereva de l'antiga Secció de Ciències - una de les tres que passaren a configurar l'Institut el 1911 -, de la qual s'escindí la Secció de Filosofia i Ciències Socials el 1968, i que posteriorment se subdividí en la Secció de Ciències i Tecnologia i la Secció de Ciències Biològiques, el 1989. Tot i les dificultats ineludibles en qualsevol classificació del saber, actualment la Secció comprèn quatre àrees de ciències - matemàtiques, física, química i geologia -, i quatre àrees de tecnologia - industrial, de la construcció, de la informació i comunicació i de la Terra.

Comparteix múltiples activitats amb la Secció de Ciències Biològiques, com ara la publicació de la revista en llengua anglesa *Contributions to Science* i de la col·lecció «Clàssics de la Ciència», conjunt d'obres d'especial rellevància en l'evolució històrica de la ciència. Les dues seccions han organitzat conjuntament jornades relatives a temàtiques compartides -contaminació, enginyeria biomèdica, canvi climàtic, ecologia i sostenibilitat.

A més, té sis societats filials: l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, la Societat Catalana de Física, la Societat Catalana de Matemàtiques, la Societat Catalana de Química i la Societat Catalana de Tecnologia.

*L'aposta de l'IEC
per la modernització
ha aportat des de
l'Observatori Fabra
fins al Sincrotró*

*El desenvolupament
sostenible, un repte
sotmès a debat*

Dilluns 30 d'octubre de 2006, 18:00 h

Seu de L'IEC

DEBAT «TECNOLOGIA I SOCIETAT AL SEGLE XXI»

Organització: Societat Catalana de Tecnologia

De dijous 16 a diumenge 19 de novembre de 2006, 09:00 h

Facultat de Lletres de la Universitat de Girona

IX TROBADA D'HISTÒRIA DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA

Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

L'objectiu de la trobada és acollir els treballs de recerca i les activitats que porten a terme els socis de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, així com els de tots els historiadors de la ciència i de la tècnica que hi vulguin participar.

55

Marco Beretta

La cultura material de la ciència: el vidre al món romà, entre art i ciència

Stephen Johnston

La preservació del patrimoni científic: col·leccions d'instruments i museus

Tayra Lanuza

Ciència i astrologia a l'Espanya dels Àustries

Àlvar Martínez Vidal

El catalanisme mèdic a principi del segle XX

Dijous 23 i divendres 24 de novembre de 2006

Seu de L'IEC

JORNADA DE QUÍMICA DE CATALUNYA I DEL GRAN SUD-OEST FRANCÈS

Organització: Societat Catalana de Química i Societat Francesa de Química

Es pretén divulgar els projectes d'investigació en curs i promoure la comunicació entre els diferents grups de recerca que treballen en química a Catalunya i al sud-oest de França i, també, incitar els joves investigadors a ser els protagonistes de la transmissió del seu treball a la resta de la comunitat científica. El format escollit és la presentació de treballs mitjançant comunicacions orals breus i cartells a càrrec de joves investigadors dels centres acadèmics i de recerca d'aquests territoris.

Febrer de 2007

Auditori de Caixa Sabadell

PRIMER CICLE DE CONFERÈNCIES SOBRE LES CIÈNCIES EXPERIMENTALS I LA TECNOLOGIA A LES TERRES DE PARLA CATALANA AL SEGLE XX

Organització: Secció de Ciències i Tecnologia

En aquest cicle -coordinat per Jaume Porta- es reflexionarà sobre el procés de modernització de les ciències als Països Catalans, així com també sobre els reptes tecnològics que hi té plantejats la societat per a assolir un desenvolupament sostenible.

Dimarts 6 de febrer, 17:00 h

FÍSICA, QUÍMICA I MATEMÀTIQUES

David Jou

De l'Observatori Fabra al projecte Sincrotró: realitats i projectes de la física a Catalunya

Manuel Castellet

El Centre de Recerca Matemàtica

Francesc Belil

El paper de la indústria química en el desenvolupament econòmic, tècnic i científic a Catalunya

TAULA RODONA

AMB ELS PRESIDENTS DE LES SOCIETATS CATALANES DE FÍSICA, QUÍMICA I
MATEMÀTIQUES

Coordinació: Joan Girbau i J. E. Llebot

Dimarts 13 de febrer, 17:00 h

LA MOBILITAT A CATALUNYA

Carme Miralles

Una visió històrica: evolució de la mobilitat en els darrers anys

Àngel López

La mobilitat urbana

Marc Garcia

La mobilitat interurbana

Coordinació: Xavier Rosselló

Dimarts 20 de febrer, 17:00 h

EL TERRITORI A CATALUNYA

Joan Busquets i Grau

Quin plantejament urbanístic per als nous sistemes urbans

Jean Glavany

L'ordenació dels sistemes urbans a França.

La communauté d'agglomération

**Representant del Departament de Política Territorial i Obres Públiques
de la Generalitat de Catalunya**

Les polítiques d'ordenació dels grans sistemes urbans a Catalunya

TAULA RODONA

DEBAT AMB ELS TRES PONENTS, ELS MEMBRES DE L'IEC MANUEL RIBAS
I PIERA I JOAN ANTONI SOLANS I HUGUET, I LA PRESIDENTA DE LA SOCIETAT
CATALANA D'ORDENACIÓ DEL TERRITORI DE L'INSTITUT, MARGARITA CASTAÑER
I VIVAS.

Coordinació: Manuel Ribas i Piera i Joan Antoni Solans i Huguet

Dimarts 27 de febrer, 17:00 h

LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LES COMUNICACIONS A CATALUNYA

Josep Doltz i Antoni Elías

Una visió històrica al llarg del segle XX

Llorenç Valverde

Una visió crítica del present

Sergi Verdú

Els nous límits de les tecnologies de la informació i la comunicació al segle XXI

Ferran Laguarta

Les noves oportunitats tecnològiques a Catalunya

Coordinació: Lluís Jofre i Francesc Serra

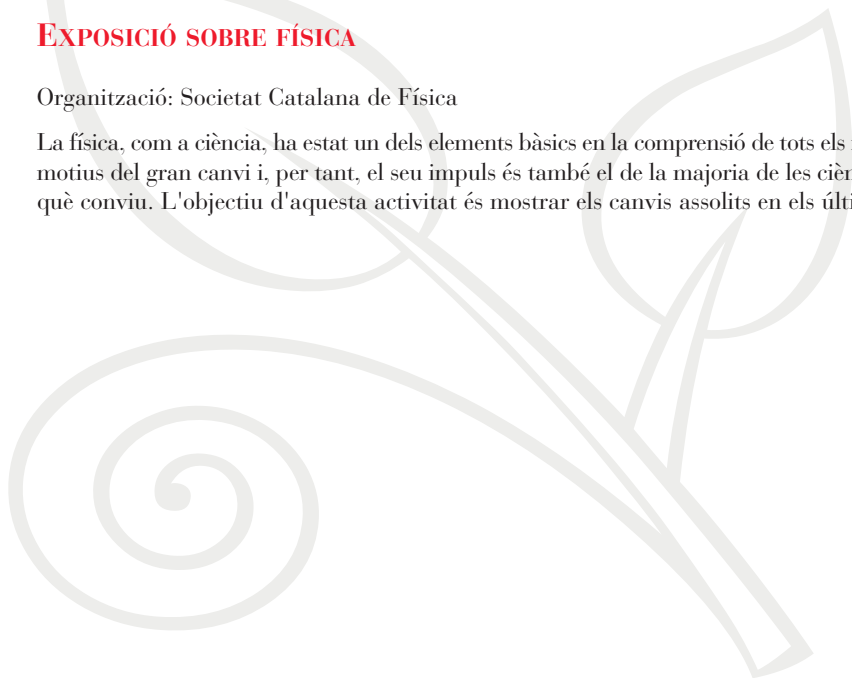
Febrer-març de 2007

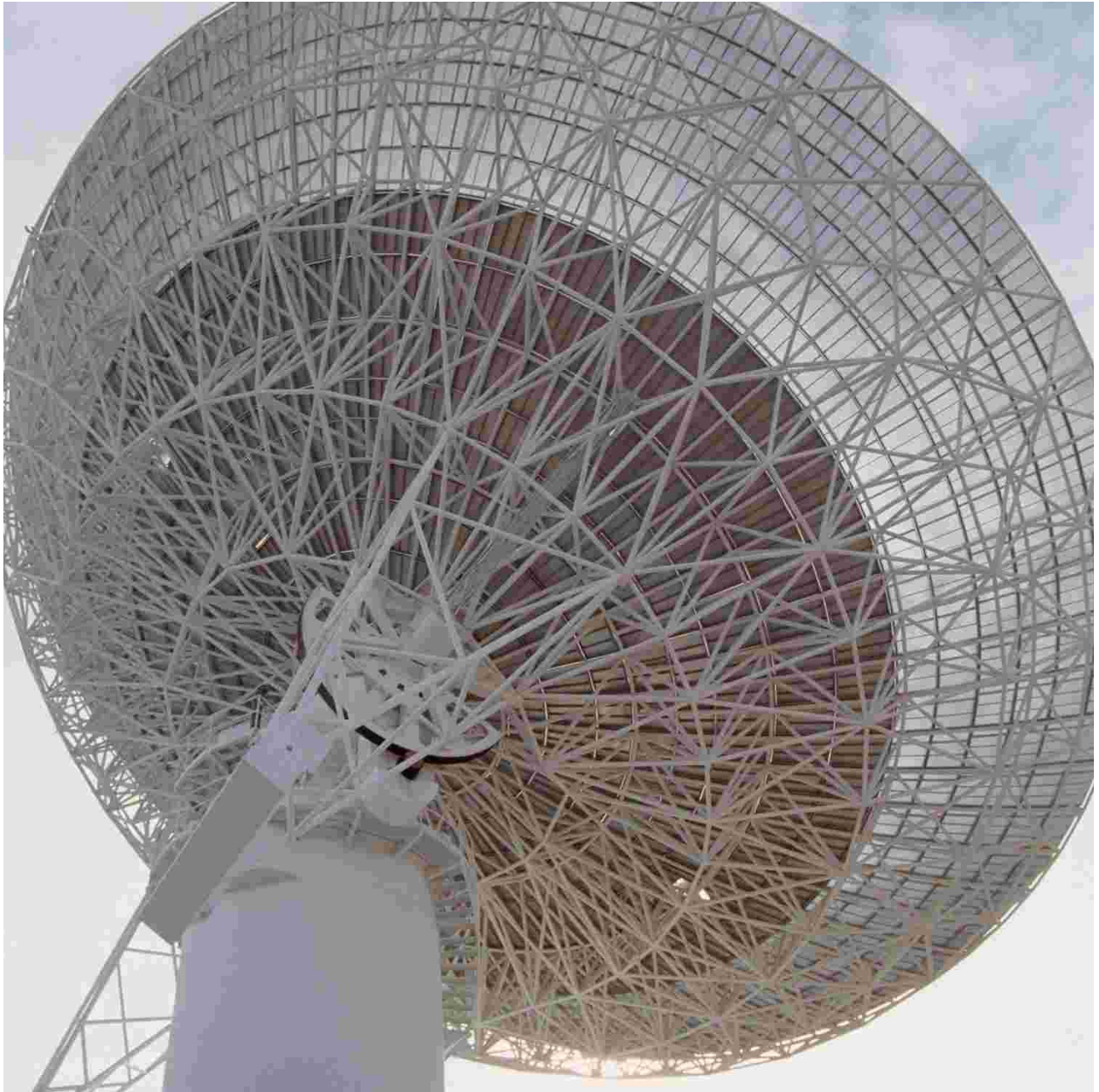
Seu de L'IEC

EXPOSICIÓ SOBRE FÍSICA

Organització: Societat Catalana de Física

La física, com a ciència, ha estat un dels elements bàsics en la comprensió de tots els fenòmens motius del gran canvi i, per tant, el seu impuls és també el de la majoria de les ciències amb què conviu. L'objectiu d'aquesta activitat és mostrar els canvis assolits en els últims anys.

Dimarts 22 de maig de 2007

LLIURAMENT DELS PREMIS DE LA XII PROVA CANGUR 2007

Organització: Societat Catalana de Matemàtiques

La Prova Cangur s'adreça a estudiants de secundària de 3r d'ESO a 2n de batxillerat de tots els territoris de parla catalana. S'organitza cada any des de 1996 i forma part de l'activitat internacional Le Kangourou des Mathématiques, que té lloc el mateix dia a molts països, principalment europeus. L'any 2007 s'espera que participin a la Prova Cangur més de vint mil alumnes de Catalunya, País Valencià, Illes Balears i Andorra, que es reuniran a diverses seus escampades per tot el territori. L'objectiu és difondre l'interès per les matemàtiques mitjançant una activitat alhora educativa i festiva de gran abast.

Dijous 10 i divendres 11 de maig de 2007, 09:00 h

Seu de L'IEC

PRESENT I FUTUR DE LES RELACIONS ALIMENTACIÓ-SALUT: NOVES NECESSITATS I NOUS ALIMENTS

Organització: Centre Català de la Nutrició de l'Institut d'Estudis Catalans (CCNIEC)

Col·laboració: Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (ACCA)

A mesura que la salut i la imatge s'han anat revalorant en les societats actuals, l'alimentació ha esdevingut un tema interessant per a amplis sectors de la societat. El cicle es proposa fer un balanç actualitzat de les relacions de la dieta amb les principals patologies humanes i analitzar els canvis que estan operant en la producció i en el consum dels aliments.

Dijous 10 de maig

Abel Maríné

Alimentació i salut: la nutrició i la ciència dels aliments ahir i avui

Màrius Foz

Alimentació i salut: problemes mèdics actuals

La nutrició en la història de la ciència a Catalunya

Pere Puigdomènech

La genètica en la producció i el disseny d'aliments

José M. Ordovás

Nutrigenòmica i malalties cardiovasculars

Pere Gascón
Nutrigenòmica i càncer

Manuel Serrano Ríos
Nutrigenòmica i síndrome metabòlica

Divendres 11 de maig

Louise Brown
Impacte de la nutrigenòmica en la indústria alimentària

TAULA RODONA: PERSPECTIVES DE FUTUR DELS ALIMENTS FUNCIONALS I DE LA NUTRIGENÒMICA

Josep M. Monfort
Tecnologies emergents i seguretat alimentària

Francesc Puchal
Nutrició animal i nutrició humana: els pinsos, avui

Jesús Contreras
Nous consumidores i nous aliments

J. A. Canicio
Qualitat, sostenibilitat i producció d'aliments

Lluís González Vaqué
Innovació i legislació alimentària

Moderadors: Abel Mariné i Josep Obiols

61

De diumenge 9 a dimecres 12 de setembre de 2007, 09:00 h
Seu de L'IEC

CONGRÉS INTERNACIONAL DE L'INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MUSICAL ACOUSTICS

Organització: Departament d'Enginyeria Mecànica, Universitat Politècnica de Catalunya,
Sociedad Española de Acústica i Instituto de Acústica del Consell Superior d'Investigacions
Científiques

IECentany
**ciències
biològiques**

Dins un cicle de conferències sobre les ciències experimentals i la tecnologia a la Catalunya del segle xx, la Secció de Ciències Biològiques organitza quatre sessions d'homenatge a l'empremta deixada per personatges com Francesc Duran i Reynals, August Pi i Sunyer o Ramon Turró, entre d'altres, i també al paper exercit per l'exili i l'emigració científica, la fuga de cervells fruit de la incomprensió o de la repressió.

Una posada al dia dels objectius fundacionals obliga l'IEC a tractar avui qüestions com les relacions entre l'alimentació i la salut, així com les necessitats i els nous aliments que tenim a l'abast.

La Secció de Ciències Biològiques fou instituïda el 1989 en desdoblar-se la Secció de Ciències, que havia estat fundada el 1911. Tot i així, manté reunions i projectes editorials conjunts amb la Secció de Ciències i Tecnologia.

Desenvolupa programes de recerca encabits en l'àmbit de la catalanística, de caràcter terminològic o orientats a l'estudi del patrimoni biològic i genètic. D'altra banda, impulsa recerques no estrictament centrades en territoris de parla catalana, però que contribueixen al desenvolupament i a la difusió de la recerca.

Té com a societats filials la Institució Catalana d'Estudis Agraris, la Institució Catalana d'Història Natural i la Societat Catalana de Biologia.

*L'empremta dels
prohoms de la ciència
que varen emigrar*

*Alimentació i salut, un
maridatge dels temps
moderns*

Dimecres 18 d'octubre de 2006, 09:00 h
Seu de l'IEC

JORNADA SOBRE LA RECERCA I LA GESTIÓ DELS ESPAIS COSTANERS I MARINS PROTEGITS ALS PAÏSOS CATALANS

Organització: Institució Catalana d'Història Natural

Es pretén donar una visió global de l'estat del coneixement i de les possibles necessitats i prioritats dels espais costaners i marins protegits dels Països Catalans, des de dos enfocaments diferents: la gestió i la recerca. Per aquest motiu, s'han convidat representants de diversos àmbits (científic, gestor, ONG i administració), que puguin aportar diferents punts de vista de la situació actual i de les mancances lligades a la recerca i a la gestió dels espais esmentats.

Josep Lloret

Recerca i gestió a dos espais costaners i marins fronterers: Banyuls-Cerbere i cap de Creus

Carles Ibáñez

La recerca i la gestió als espais costaners i marins del delta de l'Ebre

Jordi Domingo

Contribució dels projectes LIFE a la gestió del litoral del Parc Natural de l'Albufera

Carles Santana

La recerca i la gestió aplicada a la conservació en espais naturals protegits d'Eivissa i Menorca

Guillem Xavier Pons

Figures de protecció, recerca i estratègies de gestió als ecosistemes litorals de les Illes Balears

Cristina Sánchez

La recerca des de les ONG de conservació: de l'estudi i el seguiment d'ocells a la protecció d'espais costaners i marins

Maria José Viñals

La recerca aplicada a la gestió de les zones humides litorals

Luis Cardona

Les reserves marines i les grans vertebrats: utilitat i criteris de disseny

Xavier Martí

El projecte DEDUCE (Interreg IIC): indicadors de desenvolupament sostenible en els espais naturals marins i costaners

TAULA RODONA:

Ramon Luque, Joan Llorç, Joandomènec Ros, Josep Lloret i Andreu Salvat

La recerca i la gestió als espais costaners i marins protegits

Del 8 de febrer a l'1 de març de 2007

Seu de l'IEC

**SEGON CICLE DE CONFERÈNCIES SOBRE LES CIÈNCIES EXPERIMENTALS
I LA TECNOLOGIA A LES TERRES DE PARLA CATALANA AL SEGLE XX**

Organització: Secció de Ciències Biològiques

En aquest cicle -coordinat per Ricard Guerrero- es reflexionarà sobre el procés de modernització de les ciències als Països Catalans, així com dels reptes tecnològics que la societat hi té plantejats per assolir un desenvolupament sostenible.

Dijous 8 de febrer, 17:00 h

RAMON TURRÓ I EL PRIMER LABORATORI DE PSICOLOGIA EXPERIMENTAL

Josep Roca i Balasch

Els inicis de la psicologia científica i l'Institut: Ramon Turró

Jordi Renom i Pinsach

Allò que s'estronca amb la clausura política de l'Institut d'Estudis Catalans

Francesc Salvador Beltran

La psicologia catalana d'avançada al marge d'un Institut clausurat

Coordinació: Lluís Garcia i Sevilla

Dijous 15 de febrer, 17:00 h

AUGUST PI I SUNYER I EL PRIMER LABORATORI DE FISIOLOGIA

Josep Carreras

L'obra del doctor August Pi-Sunyer

Jacint Corbella
L'obra de l'Institut de Fisiologia

Xavier Pi Sunyer
L'obra de Jaume Pi-Sunyer Bayo
Coordinació: Jacint Corbella i Josep Carreras

Dijous 22 de febrer, 17:00 h

EXILI I EMIGRACIÓ CIENTÍFICA: DE FRANCESC DURAN REYNALS A DAVID CARDÚS

Antoni Roca Rosell
Francesc Duran Reynals i els seus col·laboradors als Estats Units

Alfons Zarzoso
Josep Trueta i Francesc Duran Jordà: la internacionalització de la medicina de guerra

Josep M. Montserrat
Josep Cuatrecasas. La botànica tropical

Jordi Isern
Joan Oró i David Cardús. La contribució dels catalans a les primeres etapes del projecte espacial nord-americà
Coordinació: Antoni Roca

Dijous 1 de març, 17:00 h

DE LEANDRE CERVERA A ALSINA I BOFILL, L'EXILI INTERIOR

Oriol Casassas
El truncament i els camins truncats

Carles Santacana
Els murs de l'exili interior

Josep M. Camarasa
Les institucions: el retrobament

Mercè Piqueras

El català -abans i ara-, llengua d'expressió científica

Francesc Asensi

La indispensable perseverança

Oriol Casassas

A tall d'epíleg

Coordinació: Oriol Casassas

Dijous 10 i divendres 11 de maig de 2007, 09:00 h

Seu de l'IEC

**PRESENT I FUTUR DE LES RELACIONS ALIMENTACIÓ-SALUT:
NOVES NECESSITATS I NOUS ALIMENTS**

Organització: Centre Català de la Nutrició de l'Institut d'Estudis Catalans (CCNIEC)

Col·laboració: Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (ACCA)

A mesura que la salut i la imatge s'han anat revalorant en les societats actuals, l'alimentació ha esdevingut un tema interessant per a amplis sectors de la societat. El cicle es proposa fer un balanç actualitzat de les relacions de la dieta amb les principals patologies humanes i analitzar els canvis que estan operant en la producció i en el consum dels aliments.

Dijous 10 de maig

Abel Maríné

Alimentació i salut: la nutrició i la ciència dels aliments ahir i avui

Màrius Foz

Alimentació i salut: problemes mèdics actuals

La nutrició en la història de la ciència a Catalunya

Pere Puigdomènech

La genètica en la producció i el disseny d'aliments

José M. Ordovás

Nutrigenòmica i malalties cardiovasculars

Pere Gascón
Nutrigenòmica i càncer

Manuel Serrano Ríos
Nutrigenòmica i síndrome metabòlica

Divendres 11 de maig

Louise Brown
Impacte de la nutrigenòmica en la indústria alimentària

TAULA RODONA:
PERSPECTIVES DE FUTUR DELS ALIMENTS FUNCIONALS I DE LA NUTRIGENÒMICA

Josep M. Monfort
Tecnologies emergents i seguretat alimentària

Francesc Puchal
Nutrició animal i nutrició humana: els pinsos, avui

Jesús Contreras
Nous consumidors i nous aliments

J. A. Canicio
Qualitat, sostenibilitat i producció d'aliments

Lluís González Vaqué
Innovació i legislació alimentària

Moderadors: Abel Mariné i Josep Obiols

Juny de 2007

Seu de l'IEC

SOPAR CIENTÍFIC

Organització: Societat Catalana de Biologia

De dimecres 4 a divendres 6 de juliol de 2007

Escola d'Agricultura de Barcelona

**V CONGRÉS DE LA INSTITUCIÓ CATALANA D'ESTUDIS AGRARIS:
«1907-2007: CENT ANYS D'AGRICULTURA CATALANA.
CENT ANYS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS»**

Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris

L'agricultura, com qualsevol altra de les múltiples activitats humanes, ha estat i està sotmesa a canvis constants. En èpoques passades, la velocitat en què s'esdevenien les mutacions podia ser extraordinàriament lenta i calien segles, i a vegades mil·lennis, per introduir una nova tècnica, una nova espècie o varietat vegetal, una nova estirp ramadera, etc. Actualment, sobretot durant l'últim mig segle, la velocitat de les transformacions s'ha incrementat de manera gairebé exponencial, i vivim en uns moments en què es fa difícil predir el futur, fins i tot el més immediat.

Àrees temàtiques

1. Claus històriques i socials en el darrer segle

Evolució socioeconòmica, canvis en el món rural, patrimoni, associacionisme, DRI, nous usos de l'agricultura...

2. Sistemes agraris i medi ambient

Produccions agrícoles (conreus de secà, conreus intensius, producció integrada...), produccions ramaderes (produccions intensives, produccions extensives), produccions ecològiques, produccions protegides, aprofitament dels boscos...

3. Les revolucions tecnològiques

Instal·lacions, maquinària, tecnologia, informàtica, electrònica...

4. Els inputs i les tècniques de suport de l'agricultura

Material vegetal, genètica animal, agroquímica i adobs, farmacologia, biotecnologia...

5. Mercat i polítiques agroalimentàries

Indústria agroalimentària, PAC, nou marc normatiu per al pagès, globalització...

6. La formació i imetaa transferència del coneixement

Formació (escoles, extensió agrària), recerca, desenvolupament...

Divendres 6 de juliol, 18:30 h

Seu de l'IEC

ACTE DE CLOENDA DEL CONGRÉS

Visita del president de la Generalitat Lluís Companys el 14 de febrer de 1934 a la Casa de Convalescència en obres

IEC Cent anys crònica d'un segle

Enric Prat de la Riba

1907 Es funda l'Institut per iniciativa d'Enric Prat de la Riba, president de la Diputació de Barcelona (dictamen-acord de la Diputació de Barcelona del 18 de juny).

Antoni Rubió i Lluch n'és elegit primer president i Josep Pijoan, secretari. El primer nucli està dedicat als estudis històrics.

1911 L'Institut és ampliat i constituït per tres seccions: la Secció Històrico-Arqueològica, presidida per Antoni Rubió fins al 1915; la Secció Filològica, presidida per Antoni M. Alcover fins al 1918, i la Secció de Ciències, presidida per Miquel A. Fargas fins al 1916 (dictamen-acord de la Diputació de Barcelona del 14 de febrer de 1911).

Els tres presidents de Secció ho són de l'Institut per rotació quadrimestral.

Eugeni d'Ors, secretari general fins al 1920.

1912 Es crea la Societat Catalana de Biologia com a societat filial de l'Institut. Actualment, l'Institut agrupa vint-i-sis societats filials que abasten la majoria dels camps del coneixement.

1913 Es creen les Oficines Lexicogràfiques de l'Institut.

Publicació de les *Normes ortogràfiques* per part de l'Institut, declarades oficials un any més tard per la Mancomunitat de Catalunya, sota la presidència de Prat de la Riba.

1914 La biblioteca de l'Institut es posa a disposició dels investigadors amb el nom de «Biblioteca de Catalunya».

L'Institut crea l'Estació Aerològica de Barcelona, el Servei d'Excavacions, el Servei de Conservació i Catalogació de Monuments i el Servei de Conservació i Catalogació d'Arxius i Biblioteques d'Interès Històric.

Inauguració de la Biblioteca de Catalunya, 1914

Membres de l'expedició de catalogació de l'art romànic, a la Vall d'Aran, el 1907

- 1917** Publicació del *Diccionari ortogràfic* de l'Institut (altres edicions: 1923, 1931, 1937).
L'Institut crea el Servei de Catalogació i Foment dels Museus Locals.
- 1918** Publicació de la *Gramàtica catalana*, de Pompeu Fabra, referència normativa primordial.
- 1921** L'Institut crea el Servei Meteorològic de Catalunya.
- 1923** L'Institut s'incorpora a la Unió Acadèmica Internacional (UAI).
- 1925** Amb la supressió de la Mancomunitat de Catalunya per Primo de Rivera, l'Institut perd el reconeixement i la subvenció oficials i els serveis que tenia encomanats i que no li seran retornats fins al 1930.
- 1932** Publicació del *Diccionari general de la llengua catalana*, de Pompeu Fabra. És adoptat per l'Institut com a diccionari normatiu.
S'aproven les *Normes* de Castelló, respectuoses amb les emanades de l'Institut, subscrites per intel·lectuals i institucions valencians.
- 1939** La Diputació de Barcelona, sota el règim franquista, s'empara dels locals de l'Institut. L'Institut és considerat extingit per les autoritats de la dictadura franquista.
- 1942** Es reprenen, en la clandestinitat, les activitats de l'Institut.
- 1947** Es reprenen les publicacions sense passar-les per la censura.
- 1959** Suspensió, per part de la policia, de la festa anual de l'Institut a casa de Lluís Bonet i Garí, a Barcelona.

Pompeu Fabra

1962 L'Institut s'aixopluga al Palau Dalmases, del carrer Montcada, de Barcelona, seu d'Òmnium Cultural i rep el seu suport econòmic bàsic. Un any després, la seu serà clausurada per ordre governativa i es reobrirà el 1967.

1968 Inici de la publicació de la *Gran enciclopèdia catalana*, amb l'assessorament lingüístic del secretari general de l'Institut, Ramon Aramon, i la participació de la majoria de membres de l'Institut i de nombrosos experts de les diferents filials.

Commemoracions públiques del centenari del naixement de Pompeu Fabra.

1976 Restituïda la democràcia, el Reial decret 3118 (del 26 de novembre), atorga «reconeixement oficial a l'Institut d'Estudis Catalans com a corporació acadèmica científica i cultural [...], l'àmbit d'actuació de la qual s'estendrà a les terres de llengua i cultura catalanes».

Congrés de Cultura Catalana (1976-1977), amb àmplia participació de membres de l'Institut i les seves filials.

1980 Joan Coromines publica el primer volum del *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*.

La Generalitat de Catalunya disposa (Decret 90/1980, del 27 de juny) que l'Administració seguirà les normes lingüístiques de l'Institut.

1991 Llei de la Generalitat de Catalunya (8/1991, del 3 de maig) sobre l'autoritat lingüística de l'Institut.

1995 L'Institut publica la primera edició del *Diccionari de la llengua catalana*, normatiu per a tot l'àmbit lingüístic català. Publicació dels *Reports de la recerca a Catalunya (1990-1995)*.

Homenatge a Mercè Rodoreda.
Inauguració dels jardins de la Casa
de Convalescència, 1986

Recepció de nous membres de l'Institut al Palau Dalmases, el 15 de novembre de 1968

Guanyadors del LXXV Cartell de premis i borses d'estudis de l'Institut, Premis Sant Jordi 2006. En primera fila i d'esquerra a dreta: Antoni Riera, vicepresident de l'Institut; Salvador Giner, president de l'Institut; Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya, i Salvador Alegret, vicepresident de l'Institut.

- 1997** Modificació dels Estatuts, per acord del Ple (12 de maig), per tal de fer constar explícitament la unitat de la llengua catalana, per damunt de les denominacions que pugui presentar en els diferents indrets de la seva extensió geogràfica.
- 2002** Manifest sobre *La llengua catalana a la Unió Europea*, amb què s'insta al reconeixement de ple dret del català en l'àmbit comunitari.
- 2004** Aprovació de l'*Informe de l'Institut d'Estudis Catalans al Parlament de Catalunya sobre la reforma de l'Estatut*.
Publicació de les consideracions de l'Institut d'Estudis Catalans sobre *L'ús social de la llengua catalana*.
Declaració institucional sobre *Perspectives del segle XXI: recerca i país*.
- 2005** Presentació de l'*Informe sobre el canvi climàtic a Catalunya*.
- 2006** L'Institut d'Estudis Catalans té cent vint-i-dos membres numeraris, cinquanta-dos d'emèrits i cinquanta-sis de corresponents.
Compta amb vint-i-sis societats filials (8.398 socis). Hi treballen noranta-sis empleats.
Publicació de la *Declaració sobre la denominació de la llengua catalana*.
Publicació dels *Reports de la recerca a Catalunya (1996-2002)*.
- 2007** Publicació de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana*.
Primer centenari de l'Institut d'Estudis Catalans.

Exposició dels 90 anys de l'IEC a la Residencia de Estudiantes de Madrid

**Comissió Executiva del Centenari
de l'Institut d'Estudis Catalans**

(creada el 16 de setembre de 2004)

President de la Comissió:

*Antoni Riera i Melis,
vicepresident de l'IEC*

Delegat del president per
als afers de les Societats Filials:

Josep M. Muntaner i Pasqual

SHA:

Albert Balcells i González

SECCB:

Ricard Guerrero i Moreno

SECCT:

Jaume Porta i Casanelles

SF:

Francesc Vallverdú i Canes

SFCS:

Ricard Torrents i Bertrana

Secretària tècnica:

Elisabet Vilalta i Casals

**Comissió Assessora del Centenari
de l'Institut d'Estudis Catalans**

(creada el 12 de desembre de 2002)

President de la Comissió:

*Antoni Riera i Melis,
vicepresident de l'IEC*

President de l'IEC del 1995 al 2002

Manuel Castellet i Solanas

President de l'IEC del 1987 al 1995

Emili Giralt i Raventós

SHA:

Albert Balcells i González

SECCB:

Oriol Casassas i Simó

SECCT:

Manuel Ribas i Piera

SF:

Joan Martí i Castell

SFCS:

Pere Lluís Font

**Servei de Comunicació del Centenari
de l'Institut d'Estudis Catalans**

Ramon Perelló i Capdevila

Cap de Comunicació de l'IEC

+34 932 701 620 (extensió 293)

comunicacio@iec.cat

© 2006 Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Direcció:
Ramón Perelló

Redacció:
Rosa Bergés, Josep M. Camarasa i Elisabet Vilalta,
i la col·laboració de ConteBCN Comunica.

Disseny gràfic:
Zink comunicació / www.zink.es

Impressió:

ISBN:
Dipòsit legal:

FOTOGRAFIES

Pàgina 8: Ricard Pla i Pere Vivas; pàgina 15:
Montse Catalan; pàgina 18: Montse Catalan;
pàgina 20: Ramon Manent; pàgina 30: Institut
Amatller d'Art Hispànic. Arxiu Mas; pàgina 38:
Fototeca.cat; pàgina 40: Fototeca.cat; pàgina 42:
© Joaquín Torres García, VEGAP, Barcelona,
2006; pàgina 52: Getty Images; pàgina 59:
PhotoDisc; pàgina 62: Age Fotostock; pàgina 69:
Age Fotostock; pàgina 72: Arxiu IEC; pàgina 74:
Arxiu IEC; pàgina 75: Institut Municipal
d'Història. Arxiu fotogràfic (Barcelona); pàgina
76: Institut Amatller d'Art Hispànic. Arxiu Mas;
pàgina 77: Fototeca.cat; pàgina 78: Jaume Soler
/ Arxiu IEC; pàgina 79: Barceló / Arxiu IEC;
pàgina 80: Montse Catalán; pàgina 81: Alfredo
Matilla.

85

Són rigorosament prohibides, sense l'autorització
escrita dels titulars del *copyright*, la reproducció
total o parcial d'aquesta obra per qualsevol
procediment i suport, incloent-hi la reprografia
i el tractament informàtic, la distribució
d'exemplars mitjançant lloguer o préstec comercial,
la inclusió total o parcial en bases de dades i la
consulta a través de xarxa telemàtica o d'Internet.
Les infraccions d'aquests drets estan sotmeses a
les sancions establertes per les lleis.

AQUEST PROGRAMA S'HA ACABAT D'IMPRIMIR
A L'OBRADOR D'ALTÉS ARTS GRÀFIQUES, SL
A L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
EL DIA 6 D'OCTUBRE DE 2006

Institut d'Estudis Catalans

C. del Carme, 47. 08001 Barcelona
Telèfon +34 932 701 620
informacio@iec.cat
www.iec.cat

Actes organitzats amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Socis:

Patrocinadors:

